

UMEÅ UNIVERSITET

Instruktion för Umeå centrum för arkitektur, design och konst (UmArts)

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2026-02-27
Dnr:	FS 1.1-
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2026-02-27 – 2031-12-31
Område:	Beslutsstruktur, delegation och organisation
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Instruktion för Umeå centrum för arkitektur, design och konst (UmArts), fastställd av rektor 26 januari 2024 (FS 1.1-1297-23)

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Instruktion för Umeå centrum för arkitektur, design och konst (UmArts)	1
1. Inledning	3
2. Bakgrund	3
3. Instruktion.....	3
3.1. Namn.....	3
3.2. Syfte och uppdrag.....	4
3.3. Organisationsform och verksamhetsperiod.....	4
3.4. Organisatorisk tillhörighet och värdinstitution.....	4
3.5. Organisationsenhetskod	4
3.6. Styrgrupp och föreståndare	4
3.6.1. Föreståndare.....	5
3.6.1.1. Föreståndarens uppgift	5
3.6.2.1. Styrgruppens uppgift.....	6
3.7. Finansiering.....	7
3.8. Administrativt stöd	7
3.9. Utvärdering och uppföljning	Fel! Bokmärket är inte definierat.

UMEÅ UNIVERSITET

1. Inledning

Umeå centrum för arkitektur, design och konst (UmArts) syftar till att främja forskning inom det konstnärliga fältet vid Umeå universitet och stärka dess synlighet och genomslagskraft såväl inom universitetet som nationellt och internationellt.

Föreliggande instruktion anger organisation och styrning av verksamheten i form av ett centrum.

2. Bakgrund

Umeå universitet har haft konstnärliga verksamheter sedan 1980-talet, bl.a. i form av Konsthögskolan, Designhögskolan och Bildmuseet. År 2006 beslutade rektor, efter ett förslag från Designhögskolans dåvarande rektor, att inleda en process för att undersöka möjligheterna att samla konstnärliga och kreativa verksamheter i ett gemensamt campusområde. Parallellt med dialoger med kommunen och Balticgruppen ansökte universitetet även om examenstillstånd för arkitektutbildning. Universitetsstyrelsen fattade 2008 beslut om finansiering för ett samlokaliserat konstnärligt campus, inklusive startbidrag för Arkitektshögskolan (dnr UmU 192-11-06).

Under de följande åren fortsatte diskussioner och analyser kring hur verksamheterna vid det framväxande Konstnärligt Campus kunde samordnas och utvecklas, bland annat genom olika arbetsgrupper och dialoger mellan universitetsledning och berörda fakulteter. År 2017 uppdrog rektor till en extern utredare att föreslå en mer samlad organisation för campusområdet, vilket resulterade i en rapport som universitetsstyrelsen behandlade 2018 (dnr FS 2.9-1673-18). I enlighet med universitetsstyrelsens beslut inleddes ett projekt för att förbereda en ny organisation och förankra en gemensam målbild för framtida strategisk inriktning. Som ett resultat av detta arbete inrättades Umeå centrum för arkitektur, design och konst (UmArts) från den 1 januari 2020 (dnr FS 1.1-2272-19).

Vid inrättandet beslutades att en utvärdering skulle ske efter fyra år. Utvärderingen genomfördes under 2025 av Maria Lantz, adjungerad professor i konst vid Malmö universitet och tidigare rektor på Konstfack (dnr FS 1.6.2-2196-25). Utvärderingen konstaterade att UmArts är en unik centumbildning i Sverige med potential att stärka den konstnärliga forskningen och profilera Umeå universitet både nationellt och internationellt, samtidigt som UmArts fulla potential ännu inte är uppnådd och utvecklingsmöjligheter är stora. Utvärderingen rekommenderade att UmArts bör fortsätta utvecklas och senare utvärderas igen, och lämnade därutöver ett antal specifika rekommendationer. Utvärderingen har beaktats i föreliggande reviderade instruktion inför en ny verksamhetsperiod för UmArts från 2026 och framåt.

3. Instruktion

3.1. Namn

Centrumets svenska benämning ska vara:

Umeå centrum för arkitektur, design och konst

Centrumets engelska benämning ska vara:

Umeå Centre for Architecture, Design and the Arts

Centrumets förkortning ska vara:

UmArts

UMEÅ UNIVERSITET

3.2. Syfte och uppdrag

Umeå centrum för arkitektur, design och konst ska verka för utveckling av forskning inom det konstnärliga fältet vid Umeå universitet, vilket här inbegriper konstnärlig forskning och forskarutbildning såväl som forskning och forskarutbildning på vetenskaplig grund inom konstnärliga områden. I uppdraget ligger också att öka Umeå universitets närvaro och bidrag till den nationella utvecklingen av forskning inom det konstnärliga fältet.

I uppdraget för Umeå centrum för arkitektur, design och konst ingår att:

- vid Umeå universitet verka för att trygga, utveckla och höja forskningens kvalitet inom det konstnärliga fältet,
- skapa en tydlig målbild för forskning inom det konstnärliga fältet vid Umeå universitet och stärka dess synlighet och genomslagskraft såväl inom universitetet som nationellt och internationellt,
- bidra till att höja förmågan att attrahera extern forskningsfinansiering inom det konstnärliga fältet,
- samverka med omgivande samhälle,
- utveckla Umeå universitet strategier för forskning inom det konstnärliga fältet samt att verka för att implementera och följa upp dessa.

3.3. Organisationsform och verksamhetsperiod

Umeå centrum för arkitektur, design och konst ska organiseras som ett centrum. Som parter i centrumet ingår Bildmuseet, Designhögskolan, Arkitekthögskolan, Konsthögskolan samt Institutionen för Estetiska ämnen i lärarutbildningen. Därutöver kan styrgruppen besluta om att bjuda in andra parter samt om villkoren för detta.

Vid centrumet ska det inte finnas någon anställd personal. Den personal som behövs för centrumets verksamhet ska vara anställd vid en institution, arbetsenhet eller motsvarande vid Umeå universitet och delta i centrumets verksamhet enligt överenskommelser mellan ingående parter.

Centrumet har inrättats för en verksamhetsperiod som sträcker sig från den 1 januari 2026 till den 31 december 2031. Ansökan om en eventuell ny verksamhetsperiod lämnas till rektor senast den 30 april 2031 enligt punkt 3.9 i denna instruktion.

3.4. Organisatorisk tillhörighet och värdinstitution

Umeå centrum för arkitektur, design och konst är organisatoriskt placerat under universitetsdirektören, och administreras av institutionen Arkitekthögskolan. Universitetsdirektören, eller den universitetsdirektören delegerar till, har attesträtt m.m.

3.5. Organisationsenhetskod

Umeå centrum för arkitektur, design och konst har organisationsenhetskod 7720.

3.6. Styrgrupp och föreståndare

För centrumets övergripande styrning ska det finnas en styrgrupp och den dagliga verksamheten leds av en föreståndare.

UMEÅ UNIVERSITET

3.6.1. Föreståndare

Föreståndarskapet är tidsbegränsat uppdrag där utsedd person förordnas för en definierad verksamhetsperiod och har sin grundanställning vid en institution, arbetsenhet, eller motsvarande vid Umeå universitet.

Föreståndaren ska utses av rektor efter samråd med berörda dekaner. Mandatperioden för föreståndaren ska avse en period om högst fyra år. Vid ett omförordnande ska en utvärdering ske där båda parter har rätt att avsluta uppdraget.

Föreståndaren rapporterar dels till universitetsdirektören, eller den som universitetsdirektören delegerat till, dels till styrgruppen och dess ordförande. Föreståndaren rapporterar även till värdinstitutionens prefekt i fråga om administration och drift av centrumet.

Vid behov kan ställföreträdande tillika biträdande föreståndare utses.

Villkor för föreståndaren och biträdande föreståndare ska sättas med utgångspunkt i Umeå universitets regler för akademiska ledningsuppdrag.

3.6.1.1. Föreståndarens uppgift

Föreståndaren har det övergripande ansvaret för planering, utveckling, ledning och samordning av verksamheten vid Umeå centrum för konst, arkitektur och design. I uppdraget ligger också att öka samverkan såväl mellan de i centrumet ingående verksamheterna som med universitetet i övrigt. Föreståndaren ansvarar för och beslutar om centrumets löpande ekonomi inom ramen för fastställd budget. Föreståndaren fattar de beslut som inte ankommer på styrgruppen att besluta om och som följer av rektors besluts- och delegationsordning och berörd vidaredelegation.

Föreståndaren har ansvar för att verksamheten planeras och att budget och bokslut fastställs, att verksamhet och ekonomi följs upp och att nödvändiga underlag lämnas för årsredovisning. Föreståndaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och riktlinjer vid Umeå universitet samt centrumets instruktion, verksamhetsplan, mål och uppdrag.

I föreståndarens uppgifter ingår därutöver

- att initiera och bereda ärenden till styrgruppen
- att verkställa styrgruppens beslut
- att ta initiativ som främjar forskningens kvalitet inom det konstnärliga fältet
- att främja aktiviteter som leder till ökad extern finansiering inom det konstnärliga fältet
- att vara centrumets främste kontaktperson gentemot verksamheter inom och utom universitetet
- att främja samarbeten med andra motsvarande centrum och verksamheter i landet

3.6.2. Styrgrupp; sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet

Umeå centrum för arkitektur, design och konst leds av en styrgrupp som utses av rektor. Styrgruppen består av sju (7) ledamöter enligt nedan. För ledamöterna utöver ordförande och vice ordförande kan ersättare utses.

UMEÅ UNIVERSITET

Kategori	Antal
Ordförande*	1
Vice ordförande*	1
Lärare (efter nominering från berörda fakulteter)	3
Extern ledamot (förslag från ordförande efter samråd med föreståndaren)	1
Student (utes av berörda studentkårer gemensamt)	1
	Summa 7
Ständigt adjungerad med yttranderätt: Föreståndaren Adjungerad vid behov: Prefekter och föreståndare vid de i centrumet ingående verksamheterna ska adjungeras med yttranderätt vid minst två sammanträden per år samt i övrigt vid behov	

*Byte av ordförande samt vice ordförande sker efter varje mandatperiods utgång och uppdragen ska alterneras växelvis mellan dekan för Teknisk- naturvetenskaplig fakultet och dekan för Humanistisk fakultet.

Föreståndaren är huvudföredragande i styrgruppen. Det åligger föreståndaren att, efter samråd med styrgruppens ordförande, initiera och bereda ärenden inför styrgruppens sammanträden samt verkställa styrgruppens beslut. Det är föreståndarens ansvar att till styrgruppen lämna förslag på verksamhetsplan, budget och bokslut.

Styrgruppen ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst tre (3) ledamöter så önskar. Styrgruppens möten ska protokollföras. Styrgruppen är beslutsför när ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Omröstning i styrgruppen ska vara öppen och avgörs med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden vid mötet utslagsröst. Styrgruppens mandatperiod fastställs i samband med rektorsbeslut om utseende och bör i normalfallet vara fyra (4) år.

Villkor och ersättningar för styrelsens externa ledamöter ska sättas i enlighet med *Regler för arvoden och ersättningar vid universitets styrelser, kommittéer, råd och nämnder*. En enskild ledamot får maximalt förordnas för två på varandra följande mandatperioder om totalt åtta år.

3.6.2.1. Styrgruppens uppgift

Styrgruppen för Umeå centrum för arkitektur, design och konst ansvarar för

- att utgöra ett gemensamt organ för prioritering och beslut om användning av centrumets medel
- centrumets övergripande inriktning och utveckling – inklusive konstnärliga, vetenskapliga och budgetmässiga prioriteringar – samt att i övrigt främja verksamheten
- att årligen besluta om verksamhetsplan enligt anvisningar
- att besluta om mål för verksamheten utifrån beslutat uppdrag
- att årligen besluta om budget enligt anvisningar
- att årligen besluta om bokslut enligt anvisningar

UMEÅ UNIVERSITET

Styrgruppen har även att besluta om ev. inrättande av rådgivande organ, dessa organs uppgift, sammansättning och mandatperiod etc.

3.7. Finansiering

Centrumet finansieras med anvisade anslagsmedel samt med tillkommande externa medel.

3.8. Administrativt stöd

Umeå centrum för arkitektur, design och konst finansierar inom ramen för egen budget sitt administrativa stöd, som tillhandahålls genom överenskommelser med värdinstitutionen.

3.9. Process inför ny verksamhetsperiod

Senast åtta månader före verksamhetsperiodens utgång ska centrumet lämna in rekommendation om fortsatt verksamhet, avveckling eller ombildning. Rekommendationen ska fastställas av styrgruppen och baseras på en bedömning utifrån centrumets mål samt innehålla eventuella förslag till förändringar i instruktionen. Rektor avgör därefter om ytterligare underlag behövs, inklusive eventuell utvärdering av en utomstående part.

Föreståndaren ansvarar för att processen initieras. Universitetsdirektören kan ge ytterligare instruktioner.